



Materiál na rokovanie

Hospodárskej a sociálnej rady SR

dňa 13.01. 2025

k bodu č. 3

Stanovisko ZMOS

k víziám a krokom Ministerstva hospodárstva SR pri úprave poplatkov pre komerčné projekty fotovoltaiky za pripájanie sa a pri dodávke elektriny do siete (G-komponent).

Všeobecne k zámeru

Samosprávy nemajú kvôli G-komponentu k dispozícii cenovo dostupné zelené zdroje na svoju dekarbonizáciu. V súčasnom období fotovoltaika a veterné elektrárne predstavujú jediné zdroje, ktoré sú v krátkom časovom horizonte schopné dodávať samosprávam cenovo dostupnú zelenú energiu potrebnú na dekarbonizáciu.

Projekty fotovoltaiky priamo pripojené do siete však nie sú ekonomicky rentabilné kvôli vysokým poplatkom, ktoré musia platiť distribučným spoločnostiam jednak pri pripájaní (pripojovacie poplatky) a tiež pri dodávaní elektriny do siete (G-komponent). V prípade projektov veterných elektrární, ktoré sú takmer výlučne pripojené priamo do siete, G-komponent výrazne zvyšuje prevádzkové náklady týchto zelených zdrojov. G-komponent v konečnom dôsledku navyšuje cenu elektriny, pri ktorej má zo strany výrobcu z OZE zmysel predávať elektrinu odberateľom, vrátane samospráv. V prípade, že by samospráva v rámci energetickej komunity chcela využívať zelenú elektrinu vyrobenú z týchto OZE prostredníctvom zdieľania, v cene tohto zdieľania by musela byť zohľadnená aj platba za G-komponent.

Pripomienky k návrhu:

Vzhľadom na skutočnosti, že:

- i. ÚRSO dlhodobo nedokáže transparentne vysvetliť metodiku stanovenia platby za prístup pre výrobcov (G-komponent) v rámci svojej cenovej regulácie,
- ii. poplatok je diskriminačný, keďže výrobcovia pripojení do prenosovej sústavy ho neplatia,
- iii. poplatok nie je nákladovo orientovaný, keďže prevádzkovateľom distribučných sústav v súvislosti s dodávaním elektriny do siete nevznikajú priame náklady,

považujeme novelizáciu zákona o podpore OZE, ktorá ustanoví bezplatný prístup do distribučnej sústavy pre OZE spustené do prevádzky od 1.1.2025, za vhodný nástroj na podporu rozvoja OZE, ktoré by tak boli schopné dodávať cenovo veľmi výhodnú elektrinu aj pre samosprávy.

Záver:

ZMOS podporuje kroky Ministerstva hospodárstva SR pri úprave poplatkov pre komerčné projekty fotovoltiky za pripájanie sa a pri dodávke elektriny do siete (G-komponent).

doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD.

predseda ZMOS